

Duomenų apsauga

Working with the EPPO at decentralised level –
Training materials for prosecutors and investigating judges

Co-funded by the Justice Programme of the European Union 2014-2020

1 klausimas - teisinė sistema

Kokia teisinė duomenų apsaugos sistema taikoma Europos prokuratūrai?

- a) valstybės narės, kurioje veikia atitinkamas duomenis kontroliuojantis Europos deleguotasis prokuroras, nacionalinė duomenų apsaugos teisė;
- b) 2000 m. gruodžio 18 d. Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo;
- c) 2018 m. spalio 23 d. Reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB;
- d) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR;
- e) Reglamentu 2017/1939 (Europos prokuratūros reglamentas) nustatytos išsamios duomenų apsaugos taisyklės;
- f) Europos prokuratūros reglamento duomenų apsaugos taisyklės, papildytos 2018 m. spalio 23 d. Reglamentu (ES) 2018/1725 (žr. ankstesnį c punktą).

1 klausimas ir atsakymas į jį

Dėl administracinių duomenų, žr. b punktą.

Europos prokuratūros reglamento 48 str.: Administraciniai asmens duomenys

„1. Visiems Europos prokuratūros tvarkomiems administraciniams asmens duomenims taikomas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001“.

Dėl operatyvinių asmens duomenų (t. y., iš Europos prokuratūros baudžiamojo proceso): atsakymą rasite e punkte.

Europos prokuratūros reglamento 49 str. Operatyvinių asmens duomenų tvarkymas

„1. Europos prokuratūra **operatyvinius asmens duomenis** automatizuotomis priemonėmis arba susistemintose rankinėse rinkmenose tvarko **pagal šį reglamentą** ir tik šiais tikslais.“

Reglamento (ES) 2018/1725 2 str. 3 d.:

<...> **netaikomas** Europolo ir **Europos prokuratūros** atliekamam **operatyvinių asmens duomenų** tvarkymui, kol nebus pritaikyti [Europolo (Europos prokuratūros)] reglamentai“

Taip pat žr. Vidaus darbo reglamento (VDR) (Kolegijos sprendimas Nr. 003/2020) dėl bylų valdymo sistemos 63-65 straipsnius ir kitus Kolegijos sprendimus: Sprendimą 005/2020 dėl Europos prokuratūros duomenų apsaugos pareigūno taisyklių.

Apibrėžtys

Europos prokuratūros reglamento 2 str. – apibrėžtyse, be kita ko yra apibrėžiama:

7) asmens duomenys – **bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (duomenų subjektas)**; fizinis asmuo, kurio tapatybę galima nustatyti, yra asmuo, kurio tapatybę tiesiogiai arba netiesiogiai galima nustatyti, visų pirma pagal identifikatorių, pavyzdžiui, vardą ir pavardę, asmens identifikavimo numerį, buvimo vietos duomenis ir interneto identifikatorių arba pagal vieną ar kelis to fizinio asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės, ekonominės, kultūrinės ar socialinės tapatybės požymius;

8) duomenų tvarkymas – **bet kokia automatizuotomis arba neautomatizuotomis priemonėmis su asmens duomenimis ar asmens duomenų rinkiniais atliekama operacija ar operacijų seka**, pavyzdžiui, rinkimas, įrašymas, rūšiavimas, sisteminimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, išgava, susipažinimas, naudojimas, atskleidimas persiunčiant, platinant ar kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis, taip pat sugretinimas ar sujungimas su kitais duomenimis, apribojimas, ištrynimasis arba sunaikinimas;

17) **administraciniai asmens duomenys** – visi Europos prokuratūros tvarkomi asmens duomenys, **išskyrus operatyvinius asmens duomenis**;

18) **operatyviniai asmens duomenys** – visi siekiant 49 straipsnyje nustatytų tikslų Europos prokuratūros tvarkomi asmens duomenys;

Operatyvinių asmens duomenų tvarkymas

Europos prokuratūros 49 str. 3 d.: Operatyvių asmens duomenų tvarkymas

1. Europos prokuratūra operatyvinius asmens duomenis automatizuotomis priemonėmis arba susistemintose rankinėse rinkmenose tvarko pagal šį reglamentą **ir tik šiais tikslais:**

a) **nusikalstamų veikų tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo vykdymo pagal šį reglamentą** arba

b) **keitimosi informacija su Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingomis institucijomis ir kitomis Sąjungos institucijomis, įstaigomis, organais ir agentūromis pagal šį reglamentą, arba**

c) **bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis pagal šį reglamentą.**

2 klausimas - teisė susipažinti su bylos medžiaga

Europos prokuratūros vykdomo asmens baudžiamojo persekiojimo proceso metu įtariamasis prašo leisti jam (jai) susipažinti su Europos deleguotojo prokuroro Jūsų valstybėje narėje turima bylos medžiaga. Ar tokia teisė susipažinti su duomenimis (ne)bus suteikta?

- a. Remiantis atitinkamomis jūsų valstybės narės baudžiamojo proceso kodekso teisinėmis nuostatomis,
- b. Atsižvelgus į Europos prokuratūros reglamento 60 str. 1 d. pateiktą taisyklę:

“Europos prokuratūra gali visiškai arba iš dalies apriboti duomenų subjekto teisę susipažinti su duomenimis tiek, kiek ir kol toks dalinis arba visiškas apribojimas, tinkamai paisant atitinkamo fizinio asmens pagrindinių teisių ir teisėtų interesų, yra demokratinėje visuomenėje būtina ir proporcinga priemonė, siekiant:

- a) netrukdyti atlikti oficialius arba teisinius nagrinėjimus, tyrimus ar procedūras;
- b) nepakenkti nusikalstamų veikų prevencijai, atskleidimui, tyrimui ar baudžiamajam persekiojimui už jas arba bausmių vykdymui;
- c) apsaugoti Europos Sąjungos valstybių narių viešąjį saugumą;
- d) apsaugoti Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinį saugumą;
- e) apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves.”

2 klausimas ir atsakymas į jį

Europos prokuratūros baudžiamojo proceso metu įtariamasis paprašo leisti jam(jai) susipažinti su bylos medžiaga. Ar tokia teisė susipažinti su duomenimis (ne)bus suteikta?

- Jeigu suteikti tokią teisę prašo **įtariamasis: taikoma nacionalinė teisė**, kaip nurodyta atsakyme a punkte.

Žr. **Europos prokuratūros reglamento 45 str. Europos prokuratūros bylų medžiaga**

- 2): „Bylos medžiagą valdo **bylą tiriantis Europos deleguotasis prokuroras**, vadovaudamasis **savo valstybės narės teise**. <...> **įtariamiesiems** bei **kaltinamiesiems** ir **kitiems su byla susijusiems asmenims** galimybę susipažinti su bylos medžiaga suteikia bylą tiriantis Europos deleguotasis prokuroras, vadovaujantis **to prokuroro valstybės narės nacionaline teise**.“
- Jeigu suteikti tokią teisę prašo, pvz., **trečias asmuo**, nedalyvaujantis teismo procese: **Ar yra taikomi Europos prokuratūros reglamento 58–60 straipsniai?**

3 klausimas - operatyvinių duomenų naudojimas kitokiems nei jų rinkimo tikslams

Vokietijos paskirtas Europos deleguotasis prokuroras leido savo kolegai, Europos deleguotajam prokurorui iš Nyderlandų, susipažinti su bylos medžiaga. Bylos medžiagoje yra perimti telefoninių pokalbių duomenys, kurių pagal Vokietijos baudžiamojo proceso nuostatas negalima naudoti kaip įrodymų Europos deleguotojo prokuroro iš Vokietijos byloje. Ar Europos deleguotasis prokuroras iš Nyderlandų gali naudotis šia medžiaga savo procese?

- a) Taip, jei už nusikalstamą veiką, kurią tiria Nyderlandų Europos deleguotasis prokuroras, pagal Nyderlandų įstatymus numatyta maksimali bent 4 metų laisvės atėmimo bausmė, žr. Europos prokuratūros reglamento 30 str. 1 d.;
- b) Taip, jei Nyderlandų Europos deleguotasis prokuroras savo byloje galėjo paskirti ir gauti teismo leidimą taikyti tarpvalstybinę telefono ryšio sekimo priemonę pagal Europos prokuratūros reglamento 31 str.;
- c) Ne, nes pagal Vokietijos teisę ši medžiaga negali būti naudojama kaip įrodymai.
- d) Priklauso nuo to, ar kompetentingas Nyderlandų teismas nuspręs, ar tokia medžiaga yra priimtina pagrindiniame procese.

3 klausimas ir atsakymas į jį?

Vokietijos paskirtas Europos deleguotasis prokuroras leido savo kolegai, Europos deleguotajam prokurorui iš Nyderlandų, susipažinti su bylos medžiaga. Bylos medžiagoje yra perimti telefoninių pokalbių duomenys, kurių pagal Vokietijos baudžiamojo proceso nuostatas negalima naudoti kaip įrodymų Europos deleguotojo prokuroro iš Vokietijos byloje. Ar Europos deleguotasis prokuroras iš Nyderlandų gali naudotis šia medžiaga savo procese?

Teisingas atsakymas yra c, nors ir gali pasirodyti, kad a ir b punktuose pateikti atsakymai yra pagrįsti

Europos prokuratūros reglamento 49 str. 3 d.: operatyvinių asmens duomenų tvarkymas

„1. Europos prokuratūra operatyvinius asmens duomenis automatizuotomis priemonėmis arba susistemintose rankinėse rinkmenose tvarko pagal šį reglamentą ir tik šiais tikslais:

- a) nusikalstamų veikų tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo vykdymo pagal šį reglamentą arba
- b) keitimosi informacija su Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingomis institucijomis ir kitomis Sąjungos institucijomis, įstaigomis, organais ir agentūromis pagal šį reglamentą, arba
- c) bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis pagal šį reglamentą.“

3 klausimas ir atsakymas į jį

Vokietijos paskirtas Europos deleguotasis prokuroras leido savo kolegai, Europos deleguotajam prokurorui iš Nyderlandų, susipažinti su bylos medžiaga. Bylos medžiagoje yra perimti telefoninių pokalbių duomenys, kurių pagal Vokietijos baudžiamojo proceso nuostatas negalima naudoti kaip įrodymų Europos deleguotojo prokuroro iš Vokietijos byloje. Ar Europos deleguotasis prokuroras iš Nyderlandų gali naudotis šia medžiaga savo procese?

Teisingas atsakymas yra pateiktas c punkte, žr. specialiąsias nuostatas 47 str. 3 d. c punkte:

Europos prokuratūros reglamento 47 str. 3 d.: su asmens duomenų tvarkymu susiję principai

„3. Europos prokuratūrai tvarkyti duomenis kitais 49 straipsnyje išdėstytais tikslais nei tikslas, kuriuo operatyviniai asmens duomenys yra renkami, leidžiama, jeigu:

- a) Europos prokuratūrai leidžiama tvarkyti tokius operatyvinius asmens duomenis tokiu tikslu pagal šį reglamentą ir
- b) duomenų tvarkymas yra būtinas ir proporcingai atitinka tą kitą tikslą pagal Sąjungos teisę, ir
- c) tam tikrais atvejais naudoti operatyvinius asmens duomenis nėra draudžiama pagal taikytiną nacionalinę proceso teisę dėl tyrimo priemonių, kurių imtasi pagal 30 straipsnį. Taikytina nacionalinė proceso teisė yra valstybės narės, kurioje buvo gauti duomenys, teisė.“

4 klausimas - operatyvinių duomenų perdavimas už Europos Sąjungos ribų

Ar Europos deleguotasis prokuroras gali perduoti duomenis iš savo bylos:

a) INTERPOL'ui, kad šis paskelbtų raudonąjį pranešimą visoms šalims narėms siekiant suimti įtariamąjį Europos prokuratūros byloje?

Taip / Ne

b) įtariamajam atstovaujančio advokato biurui Londone ir (arba) Jungtinėje Karalystėje (darant prielaidą, kad advokatas turi teisę verstis advokato praktika Europos deleguotojo prokuroro valstybėje narėje, bet dirba iš Londono)?

Taip / Ne

c) JAV Federaliniam tyrimų biurui, jeigu pasiklausant telefoninių pokalbių Europos prokuratūros byloje paaiškėja, kad JAV ruošiamasi nužudyti žmogų?

Taip / Ne

4 klausimas ir atsakymas į jį

Ar Europos deleguotasis prokuroras gali perduoti duomenis iš savo bylos:

a) INTERPOL'ui, kad šis išplatintų raudonąjį pranešimą visoms šalims narėms siekiant suimti įtariamąjį Europos prokuratūros byloje?

- Atsakymas: taip - tiek, kiek atitinkamo duomenų subjekto pagrindinės teisės ir laisvės nėra svarbesnės už viešąjį interesą perduoti duomenis; arba su Komisijos priimtu sprendimu dėl tinkamumo (su INTERPOL privalomuoju dokumentu), kurių abiejų dar nėra.
- Klausimas: Ar gali būti reikalaujama šį prašymą išplatinti tik tam tikrose INTERPOL šalyse narėse?

80 straipsnis: Bendrieji operatyvinių asmens duomenų perdavimo principai

1. Europos prokuratūra gali operatyvinius asmens duomenis perduoti trečiajai valstybei arba tarptautinei organizacijai, jei
  - a) duomenų perdavimas reikalingas Europos prokuratūros užduotims vykdyti;
  - b) operatyviniai asmens duomenys perduodami duomenų valdytojui trečiojoje valstybėje arba tarptautinėje organizacijoje, kuris yra **institucija, kompetentinga 104 straipsnyje nurodytais tikslais**;
  - c) Turimas valstybės narės, kuri yra šios informacijos šaltinis, išankstinis leidimas perduoti duomenis ir
  - d) **Komisija pagal 81 straipsnį yra nusprendusi**, kad atitinkama trečioji valstybė arba tarptautinė organizacija **užtikrina tinkamą apsaugos lygį**, arba, jeigu nepriimtas toks sprendimas dėl tinkamumo, kai yra nustatytos arba egzistuoja **tinkamos apsaugos priemonės pagal 82 straipsnį**, arba, jeigu nepriimtas sprendimas dėl tinkamumo ir nėra tokių tinkamų apsaugos priemonių, **kai konkrečioms situacijoms taikoma nukrypti leidžianti nuostata pagal 83 straipsnį**;

4 klausimas ir atsakymas į jį

Ar Europos deleguotasis prokuroras gali perduoti duomenis iš savo bylos:

b) įtariamajam atstovaujančio advokato biurui Londone ir (arba) Jungtinėje Karalystėje?

- Atsakymas į šį klausimą būtų „taip“ pagal 84 straipsnį, nors tai ir rodo, kad duomenų perdavimas trečiosioms šalims yra gana ribotas, jeigu nėra priimtas sprendimas dėl tinkamumo ar konkrečių susitarimų.

Europos prokuratūros reglamento 84 str. : Operatyvinių asmens duomenų perdavimai trečiosiose valstybėse įsteigtiems duomenų gavėjams

1. Nukrypstant nuo 80 straipsnio 1 dalies b punkto ir nedarant poveikio šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems tarptautiniams susitarimams, Europos prokuratūra individualiais ir konkrečiais atvejais operatyvinius asmens duomenis trečiosiose valstybėse įsteigtiems duomenų gavėjams gali tiesiogiai perduoti tik tuo atveju, jeigu laikomasi kitų šio skyriaus nuostatų ir yra tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) perduoti duomenis tikrai būtina siekiant įvykdyti Europos prokuratūros užduotis; ir
- b) jokios atitinkamo duomenų subjekto pagrindinės teisės ir laisvės nėra viršesnės už viešąjį interesą, dėl kurio konkrečiu atveju būtina perduoti duomenis; ir
- c) duomenų perdavimas institucijai, kuri trečiojoje valstybėje yra kompetentinga 49 straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais, yra neveiksmingas arba netinkamas; ir
- d) 49 straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais kompetentinga institucija trečiojoje valstybėje nepagrįstai nedelsiant apie tai informuojama, išskyrus atvejus, kai tai yra neveiksminga arba netinkama;
- e) Europos prokuratūra informuoja gavėją apie konkrečiai nustatytą tikslą ar tikslus, kuriuo (-iais) ji operatyvinius asmens duomenis gali tvarkyti, su sąlyga, kad toks duomenų tvarkymas yra būtinas.

4 klausimas ir atsakymas į jį

Ar Europos deleguotasis prokuroras gali perduoti duomenis iš savo bylos:

c) JAV Federaliniam tyrimų biurui, jeigu pasiklausant telefoninių pokalbių Europos prokuratūros byloje paaiškėja, kad JAV ruošiamasi nužudyti žmogų?

- Taip, taikant išimtį iš taisyklės, pagal kurią duomenų perdavimui į trečiąsias šalis būtinas sprendimas dėl tinkamumo ar konkretus susitarimas.

83 straipsnis: Konkrečioms situacijoms taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos

„1. Jei nepriimtas sprendimas dėl tinkamumo arba nenustatytos tinkamos apsaugos priemonės pagal 82 straipsnį, Europos prokuratūra perduoti operatyvinius asmens duomenis trečiajai valstybei arba tarptautinei organizacijai gali tik su sąlyga, kad perduoti duomenis būtina:

- a) kad būtų apsaugoti gyvybiniai duomenų subjekto arba kito asmens interesai;
- b) kad būtų apsaugoti teisėti duomenų subjekto interesai;
- c) kad būtų užkirstas kelias tiesioginei ir didelei grėsmei Europos Sąjungos valstybės narės arba trečiosios valstybės viešajam saugumui, arba
- d) atskirais atvejais, kai tai reikalinga Europos prokuratūros užduotims vykdyti, nebent Europos prokuratūra nustato, kad atitinkamo duomenų subjekto pagrindinės teisės ir laisvės yra viršesnės už viešąjį interesą, dėl kurio duomenis reikia perduoti.“

Ačiū už dėmesį

WWW.EUROPEAN.LAW